Allah İhsanı Emreder
Gönderen Kadir Hatipoglu - Temmuz 29 2021 01:00:00

إِنَّ اللّهَ
يَأْمُرُ
بِالْعَدْلِ
وَالإِحْسَا&#16
06;ِ وَإِيتَاء
ذِي
الْقُرْبَى
وَيَنْهَى
عَنِ
الْفَحْشَاء&#16
08;َالْمُنكَرِ
وَالْبَغْيِ
يَعِظُكُمْ
لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُون&#16
14;:   “Muhakkak ki Allah, adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder, çirkin işleri, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.”   (NAHL SURESİ – 90. AYET)   Yüce Allah’ın Kur’an-ı Kerim’de üzerinde önemle durduğu hususlardan biri de ihsandır. İhsan, kök ve müştakları ile birlikte Kur’an-ı Kerim’de iki yüze yakın yerde geçmektedir. Güzel olmak anlamına gelen “husn” kökünden mastar olup, sözlükte üç farklı anlamı vardır. Bir şeyi iyi ve güzel yapmak; iyi, doğru, güzel ve faydalı davranışta bulunmak; iyilik etmek, ikramda bulunmaktır.   Kur’an-ı Kerim’de, insanların kurtuluşuna, hayrına, iyiliğine ve menfaatine yönelik olarak, irşat ve uyarı mahiyetindeki hükümler ve ibret alıp aklı başında olanları düşündürecek yüzlerce ayet-i kerime vardır. İşte ihsan kavramı da bunlardan biridir. Yüce Allah bu kavramla, insanın kendisi, Yaratıcı’sı, anne-babası ve çevresiyle münasebetlerinin hayır, iyilik ve güzellik üzerinde kurulup temel almasını emretmektedir. İhsan gibi muhtevalı bir emri hakkıyla yerine getiren kimseler, Yüce Yaratıcı’ya karşı kulluk görevlerini de ifa etmiş olurlar. İHSANIN ÇEŞİTLERİ   İhsanın, Yüce Allah ve insan açısından iki ayrı veçhesi bulunmaktadır. 1-) ALLAH’IN İHSANDA BULUNMASI: Ayet-i kerimelerde Allah’ın ihsanından söz edilirken, ilk olarak O’nun insanlara ikramda bulunması ve nimet vermesinden, ikinci olarak da her şeyi en iyi ve en mükemmel bir şekilde yapması anlatılır. A-) ALLAH’IN İNSANLARA İKRAM VE İN’AMI: Yüce Allah, insanlara pek çok nimet vermiş, ikramda bulunmuştur. Kur’an-ı Kerim, şöyle buyuruyor:
وَابْتَغِ
فِيمَا
آتَاكَ
اللَّهُ

الدَّارَ
الْآخِرَةَ
وَلَا تَنسَ
نَصِيبَكَ
مِنَ
الدُّنْيَا
وَأَحْسِن
كَمَا
أَحْسَنَ
اللَّهُ
إِلَيْكَ
وَلَا تَبْغِ
الْفَسَادَ
فِي
الْأَرْضِ
إِنَّ
اللَّهَ لَا
يُحِبُّ
الْمُفْسِدِينَ:   “Allah’ın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu ara. Dünyadan da nasibini unutma. Allah’ın sana iyilik yaptığı gibi, sen de ihsan sahibi ol ve yeryüzünde bozgunculuk isteme. Çünkü Allah bozguncuları sevmez.” (KASAS SURESİ – 77. AYET)
وَآتَاكُم
مِّن كُلِّ
مَا
سَأَلْتُمُوهُ وَإِن
تَعُدُّواْ
نِعْمَتَ
اللّهِ لاَ
تُحْصُوهَا
إِنَّ
الإِنسَانَ
لَظَلُومٌ
كَفَّارٌ:   “O, İstediğiniz şeylerin hepsinden size verdi. Eğer Allah’ın nimetlerini saymaya kalkışsanız, sayamazsınız. Şüphesiz insan çok zalimdir, çok nankördür.” (İBRAHİM SURESİ – 34. AYET)
وَلَقَدْ
كَرَّمْنَا
بَنِي آدَمَ
وَحَمَلْنَاهُمْ فِي
الْبَرِّ
وَالْبَحْرِ
وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ

الطَّيِّبَاتِ
وَفَضَّلْنَاهُمْ
عَلَىكَثِيرٍ مِّمَّنْ
خَلَقْنَا
تَفْضِيلاً:
     “And olsun biz Âdemoğlunu şerefli kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık. Onları güzel ve temiz şeylerden rızıklandırdık ve onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık.” (İSRA SURESİ – 70. AYET)
     Yüce Allah’ın bu gibi ikram ve nimetleri kullarına bir ihsanı ve iyiliğidir: وَرَفَعَ
أَبَوَيْهِ
عَلَى
الْعَرْشِ
وَخَرُّواْ
لَهُ
سُجَّداً
وَقَالَ يَا
أَبَتِ
هَـذَا
تَأْوِيلُ
رُؤْيَايَ
مِن قَبْلُ
قَدْ
جَعَلَهَا
رَبِّي
حَقّاً
وَقَدْ
أَحْسَنَ بَي
إِذْ
أَخْرَجَنِي
مِنَ
السِّجْنِ
وَجَاء بِكُم
مِّنَ
الْبَدْوِ
مِن بَعْدِ
أَن نَّزغَ
الشَّيْطَانُ بَيْنِي
وَبَيْنَ
إِخْوَتِي
إِنَّ رَبِّي
لَطِيفٌ
لِّمَا
يَشَاءُ

إِنَّهُ هُوَ
الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ:
     “Babacığım! İşte bu, daha önce gördüğüm rüyanın yorumudur. Rabbim onu gerçekleştirdi. Şeytan benimle kardeşlerimin arasını bozduktan sonra; Rabbim beni zindandan çıkararak ve sizi çölden getirerek, bana çok iyilikte bulundu. Şüphesiz Rabbim, dilediği şeyde nice incelikler sergileyendir. Şüphesiz O,hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.” (YUSUF SURESİ – 100. AYET)
      Ayet-i kerimede Yüce Allah, kardeşleri tarafından kuyuya atılan Yusuf (AS)’ın yolcular tarafından kuyudan kurtarılıp Mısır’a götürülmesi, Kıtfir tarafından satın alınması, büyüyünce kendisine ilim ve hikmet verilmesi, iftira sonucu atıldığı zindandan kurtarılması, sonra hazine başkanı olması, kardeşleri ve babasına kavuşması, Allah’ın iyiliği ve ihsanı olarak ifade edilmiştir. Yüce Allah kıyamet gününde de, insanları yaptıklarının en güzeli ile mükâfatlandıracak, böylece onlara ahirette de ihsanda bulunacaktır:
مَا
عِندَكُمْ
يَنفَدُ
وَمَا عِندَ
اللّهِ بَاقٍ
وَلَنَجْزِي&#16
14;نَّ
الَّذِينَ
صَبَرُواْ
أَجْرَهُم
بِأَحْسَنِ
مَا كَانُواْ
يَعْمَلُونَ:&#16
05;َنْ عَمِلَ
صَالِحاً
مِّن
ذَكَرٍأَوْ
أُنثَى
وَهُوَ
مُؤْمِنٌ
فَلَنُحْيِي&#16
14;نَّهُ
حَيَاةً
طَيِّبَةً
وَلَنَجْزِي&#16
14;نَّهُمْ
أَجْرَهُم
بِأَحْسَنِ
مَا كَانُواْ
يَعْمَلُونَ:
     “Sizin yanınızdaki tükenir, Allah katında olan ise kalıcıdır. Elbette sabredenlere, yapmakta olduklarının en güzeliyle mükâfatlarını vereceğiz.

Erkek veya kadın, kim mümin olarak iyi iş işlerse, elbette ona hoş bir hayat yaşatacağız ve onların mükâfatlarını yapmakta olduklarının en güzeli ile vereceğiz.” (NAHL SURESİ – 96/97. AYETLER) B-) ALLAH YAPTIĞI ŞEYLERİ İYİ, GÜZEL VE SAĞLAM YAPAR: Yüce Allah, her şeyi en mükemmel ve en güzel bir şekilde yaratmıştır. Bu husus Secde suresinin yedinci ayetinde “ihsan” kelimesi ile ifade edilmiştir: الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنسَانِ مِن طِينٍ:   “O (Allah) ki, her şeyin yaratılışını güzel yaptı. İnsanı yaratmaya da çamurdan başladı.” (SECDE SURESİ – 7. AYET)   Yüce Allah, insanın şeklini de güzel ve mükemmel bir biçimde yarattığını, bunun da insanlara ihsanı olduğunu çeşitli ayet-i kerimelerinde beyan etmektedir: خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ:   “Gökleri ve yeri yerli yerince yarattı. Sizi şekillendirdi ve şekillerinizi de güzel yaptı. Dönüş ancak O’nadır.” (TEGABÜN SURESİ – 3. AYET) ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَاماً فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْماً ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقاً آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ

أَحْسَنُ
الْخَالِقِينَ:   “Sonra nutfeyi alaka (aşılanmış yumurta) yaptık. Peşinden, alakayı, bir parçacık et haline soktuk; bu bir parçacık eti kemiklere (iskelete) çevirdik; bu kemikleri etle kapladık. Sonra onu başka bir yaratışla insan haline getirdik. Yapıp yaratanların en güzeli olan Allah pek yücedir.” (MÜMİNUN SURESİ – 14. AYET) 2-) İNSANLARIN İHSANDA BULUNMASI: Allah, şöyle buyuruyor:
وَأَنفِقُواْ فِي سَبِيلِ
اللّهِ وَلاَ
تُلْقُواْ
بِأَيْدِيكُمْ إِلَى
التَّهْلُكَةِ
وَأَحْسِنُوَاْ إِنَّ
اللّهَ
يُحِبُّ
الْمُحْسِنِينَ:   “(Mallarınızı) Allah yolunda harcayın. Kendi kendinizi tehlikeye atmayın. İhsan erbabı olun, şüphesiz Allah, ihsan edenleri sever.” (BAKARA SURESİ – 195. AYET)
وَابْتَغِ
فِيمَا
آتَاكَ
اللَّهُ
الدَّارَ
الْآخِرَةَ
وَلَا تَنسَ
نَصِيبَكَ
مِنَ
الدُّنْيَا
وَأَحْسِن
كَمَا
أَحْسَنَ
اللَّهُ
إِلَيْكَ
وَلَا تَبْغِ
الْفَسَادَ
فِي
الْأَرْضِ
إِنَّ
اللَّهَ لَا
يُحِبُّ
الْمُفْسِدِينَ:   “Allah’ın sana ihsan ettiği gibi sen

de ihsan et.” (KASAS SURESİ – 77. AYET)   Bu ayetlerde Allah, hem kendisine, hem de yarattıklarına karşı ihsanda bulunulmasını emretmiş, ihsan sahiplerinin dünya ve ahirette güzelliklere ereceğini ifade etmiştir. A-) ALLAH’A KARŞI İHSAN: Yüce Allah’a karşı ihsan söz konusu olduğunda, “iyilik etme” veya “bağışta bulunma” anlamları değil; “iyi, güzel ve salih amelleri en iyi bir biçimde yapmak” anlaşılmalıdır. İnsanın Allah’a karşı ihsanı; iman etmek, emirlerine uymak (şükür, itaat ve salih amel) ve yasakladığı şeylerden kaçınmakla olur: إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُواالصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلاً:   “Gerçek şu ki, iman edip salih ameller işleyenlere gelince, elbette biz ameli en güzel, en iyi yapanların ecrini zayi etmeyiz.” (KEHF SURESİ – 30. AYET)   Buna göre iman etmek, salih ameller işlemek ve Allah’a karşı bütün kulluk görevlerini ifa etmek, ihsan cümlesindendir. İnsanın, iman, ibadet, amel, söz, fiil ve davranışlarında ihsan sahibi olabilmesi için, bunları Allah’ı görürcesine eksikten ve kusurdan mümkün mertebe uzak kalarak, en iyi bir biçimde yapması gerekir.   Bu manada ihsan, kulun, Allah’a karşı hissettiği derin saygı, bağlılık, itaat ruhudur. Ve bu ruh hâlinin ürünü olan bütün iyi davranışlarını kapsamaktadır. Cibril hadisi diye bilinen hadis-i şerifte, bu durum şöyle anlatılmaktadır: “İhsan; Allah’ı görür gibi ibadet etmendir. Her ne kadar sen O’nu görmüyorsan da, O seni görmektedir.”   Kulluk mertebesinin en üstün bir seviyesi olan ihsan, ihlâs ve takva ile de yakından ilgilidir. Bazı ayetlerde ihsanın takva ile ilişkisi açıkça anlatılmaktadır: لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْالصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُواْ إِذَا مَا اتَّقَواْ وَّآمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَواْ وَّآمَنُواْ ثُمَّ

اتَّقَواْ
وَّأَحْسَنُ&#16
08;اْ وَاللّهُ
يُحِبُّ
الْمُحْسِنِ&#16
10;نَ:   “İman eden ve iyi işler yapanlara, hakkıyla sakınıp iman ettikleri ve iyi işler yaptıkları, sonra yine hakkıyla sakınıp iman ettikleri, sonra da hakkıyla sakınıp yaptıklarını, ellerinden geldiğince güzel yaptıkları takdirde (haram kılınmadan önce) tattıklarından dolayı günah yoktur. (Önemli olan inandıktan sonra iman ve iyi amelde sebattır). Allah iyi ve güzel yapanları sever.” (MAİDE SURESİ – 93. AYET)
قَالُواْ
أَإِنَّكَ
لَأَنتَ
يُوسُفُ
قَالَ أَنَاْ
يُوسُفُ
وَهَـذَا
أَخِي قَدْ
مَنَّ اللّهُ
عَلَيْنَا
إِنَّهُ مَن
يَتَّقِ
وَيِصْبِرْ
فَإِنَّ
اللّهَ لاَ
يُضِيعُ
أَجْرَالْمُ&#15
81;ْسِنِينَ:
     “Yoksa sen, gerçekten Yusuf musun? Dediler. O da: (Evet) ben Yusuf’um, bu da kardeşim. (Birbirimize kavuşmayı) Allah bize lütfetti. Çünkü kim (Allah’tan) korkar ve sabrederse, şüphesiz Allah güzel davrananların mükâfatını zayi etmez, dedi.” (YUSUF SURESİ – 90. AYET) يُرِيدُ
اللّهُ أَن
يُخَفِّفَ
عَنكُمْ
وَخُلِقَ
الإِنسَانُ
ضَعِيفاً:   “Allah sizden (yükünüzü) hafifletmek ister; çünkü insan zayıf yaratılmıştır.” (NİSA SURESİ – 28. AYET)
     İhsan, aynı zamanda peygamberlerin de özelliklerindendir:
وَتِلْكَ
حُجَّتُنَا
آتَيْنَاهَا
إِبْرَاهِيم&#16
14; عَلَى

قَوْمِهِ
نَرْفَعُ
دَرَجَاتٍ
مَّن نَّشَاء
إِنَّ
رَبَّكَ
حَكِيمٌ
عَلِيمٌ:وَوَ&#16
07;َبْنَا لَهُ
إِسْحَاقَ
وَيَعْقُوبَ
كُلاًّ
هَدَيْنَا
وَنُوحاًهَد&#16
14;يْنَا مِن
قَبْلُ وَمِن
ذُرِّيَّتِه&#16
16; دَاوُودَ
وَسُلَيْمَا&#16
06;َ وَأَيُّوبَ
وَيُوسُفَ
وَمُوسَى
وَهَارُونَ
وَكَذَلِكَ
نَجْزِي
الْمُحْسِنِ&#16
10;نَ:   “İşte bu, kavmine karşı İbrahim’e verdiğimiz delillerimizdir. Biz dilediğimiz kimselerin derecelerini yükseltiriz. Şüphesiz ki senin Rabbin hikmet sahibidir, hakkıyla bilendir. Biz O’na İshak ve (İshak’ın oğlu) Yakub’u da armağan ettik; hepsini de doğru yola ilettik. Daha önce de Nuh’u ve O’nun soyundan Davud’u, Süleyman’ı, Eyyub’u, Yusuf’u, Musa’yı ve Harun’u doğru yola iletmiştik; Biz iyi davrananları işte böyle mükâfatlandırırız.”   (EN’AM SURESİ – 83/84. AYET)   Her cuma günü hutbelerde, hatiplerin duaya girerken okuduğu şu ayet-i kerimede Allah, ihsan eden kullarıyla beraber olduğunu bildirmektedir:
إِنَّ اللّهَ
مَعَ
الَّذِينَ
اتَّقَواْ
وَّالَّذِين&#16
14; هُم
مُّحْسِنُون&#16
14;:   “Şüphesiz Allah, kendisine karşı gelmekten sakınanlar ve muhsin olanlarla (ihsan edenlerle) beraberdir.” (NAHL SURESİ – 128. AYET) B-) İNSANLARA KARŞI İHSANDA BULUNMAK: Müminlerin önemli hususiyetlerinden biri olan ihsan ile muamelenin, kişinin başta anne-baba, akraba, komşu ve dostlarıyla münasebetlerinde hâkim davranış olması gerekir. Bazı insanlara daha fazla ihsanda bulunmak gereklidir. Bu konuda Kur’an-ı Kerim, şöyle buyurmaktadır:

وَقَضَى
رَبُّكَ
أَلاَّ
تَعْبُدُواْ
إِلاَّ
إِيَّاهُ
وَبِالْوَال&#16
16;دَيْنِ
إِحْسَاناً
إِمَّا
يَبْلُغَنَّ
عِندَكَ
الْكِبَرَ
أَحَدُهُمَا
أَوْ
كِلاَهُمَا
فَلاَ تَقُل
لَّهُمَاأُف&#16
17;ٍ وَلاَ
تَنْهَرْهُم&#16
14;ا وَقُل
لَّهُمَا
قَوْلاً
كَرِيماً:وَا&#15
82;ْفِضْ
لَهُمَا
جَنَاحَ
الذُّلِّ
مِنَ
الرَّحْمَةِ
وَقُل رَّبِّ
ارْحَمْهُمَ&#15
75; كَمَا
رَبَّيَانِي
صَغِيراً:
“Rabbin, kendisinden başkasına asla ibadet etmemenizi, anaya-babaya ihsanda bulunmanızı kesin olarak emretti. Eğer onlardan biri, ya da her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa, sakın onlara “öf!” bile deme; onları azarlama; onlara tatlı ve güzel söz söyle. Onlara merhamet ederek tevazu kanadını indir ve de ki: “Rabbim! Tıpkı beni küçükken koruyup yetiştirdikleri gibi, Sen de onlara acı.” (İSRA SURESİ – 23/24. AYET)   Böylece onlara; öf bile dememek, gücendirecek söz söylememek, onlara hürmet ve ihtimam göstermek, güzel ve tatlı söz söylemek, merhamet ve tevazu göstermek, onların iyiliklerini bilerek, Allah’ın kendilerini bağışlaması için dua etmektir.   Kur’an, insanlara yakınlık derecelerine göre ihsanda bulunmayı emreder. Akrabalara, komşulara ve buna benzer yakınlara öncelik tanır. Kimsesiz ve yardıma muhtaç kalan insanlara, yetimlere iyilik etmeyi emreder:

وَاعْبُدُوا&#16
18; اللّهَ وَلاَ
تُشْرِكُواْ
بِهِ شَيْئاً
وَبِالْوَال&#16
16;دَيْنِ
إِحْسَاناً
وَبِذِي
الْقُرْبَى
وَالْيَتَام&#16
14;ى
وَالْمَسَاك&#16
16;ينِ
وَالْجَارِذ&#16
16;ي الْقُرْبَى
وَالْجَارِ
الْجُنُبِ
وَالصَّاحِب&#16
16; بِالجَنبِ
وَابْنِ
السَّبِيلِ
وَمَا
مَلَكَتْ
أَيْمَانُكُ&#16
05;ْ إِنَّ
اللّهَ لاَ
يُحِبُّ مَن
كَانَ
مُخْتَالاً
فَخُوراً:
“Allah’a ibadet edin ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya, elinizin altındakilere ihsanda bulunun. Şüphesiz Allah, kibirlenen ve övünen kimseleri sevmez.” (NİSA SURESİ – 36. AYET)   Şayet insanlar bu ayette belirtilen esaslara göre davransalar, hayır işlemiş olurlar ve mutluluk duyarlar. İnsanlara iyilik ve ihsanla muamele etmekle sevgi, ünsiyet, kardeşlik duyguları kuvvetlenir. Toplumda huzur, mutluluk ve barış tesis edilmiş olur. İnsanlar, yakın ve uzak çevresine, komşularına, yetim ve darda kalanlara, arkadaşlarına ve diğerlerine ihsanda bulunmakla hem iyilik etmiş olurlar hem de onlarla sağlam bir dostluğun temelini atmış olurlar. Daha sonra gurbette bulunan, yolda kalmış kimselere, işçilere ve diğer meslek erbabına iyilik yapmaları istenir. Bu da onlara iyi muamele, hayat seviyelerini yükseltme, onlara maddî ve manevî yardımda bulunmaktır. C-) İNSANIN KENDİSİNE İHSANI: İhsanın, insanın kendi nefsine dönük yönü de vardır. Buna Kur’an-ı Kerim’de şöyle işaret edilmektedir: إِنْ
أَحْسَنتُمْ
أَحْسَنتُمْ
لِأَنفُسِكُ&#16
05;ْ وَإِنْ

أَسَأْتُمْ
فَلَهَا
فَإِذَا
جَاءوَعْدُ
الآخِرَةِ
لِيَسُوؤُوا&#16
18; وُجُوهَكُمْ
وَلِيَدْخُل&#16
15;واْ
الْمَسْجِدَ&#16
03;َمَا
دَخَلُوهُ
أَوَّلَ
مَرَّةٍ
وَلِيُتَبِّ&#15
85;ُواْ مَا
عَلَوْاْ
تَتْبِيراً:
     “Eğer iyi-güzel amel işler, iyilik yaparsanız, kendiniz için iyi amel işlemiş/iyilik yapmış olursunuz. Eğer kötü amel işler/kötülük yaparsanız, kendi aleyhinize yapmış olursunuz.” (İSRA SURESİ – 7. AYET) مَنْ
عَمِلَ
صَالِحاً
فَلِنَفْسِه&#16
16; وَمَنْ
أَسَاء
فَعَلَيْهَا
وَمَا
رَبُّكَ
بِظَلَّامٍ
لِّلْعَبِيد&#16
16;:   “Kim salih bir amel işlerse, kendisi içindir. Kim de kötü bir amel işlerse, kendi aleyhinedir.” (FUSSİLET SURESİ – 46. AYET)   Bu ayet-i kerimede de aynı anlam mevcuttur. Kişinin kendine ihsanı; iman etmesi ve bu imanın gereği olan salih amelleri işlemesidir. İnsan böylece Yüce Yaratıcısı’na karşı görevlerini yerine getirir, nefsine ihsanda bulunur, sonuçta ebedî mükâfata erişir: إِنَّ
اللّهَ
يَأْمُرُ
بِالْعَدْلِ
وَالإِحْسَا&#16
06;ِ وَإِيتَاء
ذِي
الْقُرْبَى
وَيَنْهَى
عَنِ
الْفَحْشَاء&#16

08;َالْمُنكَرِ
وَالْبَغْيِ
يَعِظُكُمْ
لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُون&#16
14;:   “Şüphesiz Allah, adaleti, ihsanı, yakınlara yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.” (NAHL SURESİ – 90. AYET)   Bu ayet-i kerime, Kur’an-ı Kerim’in en kapsamlı ayetlerindendir. İhsan, insanın hem Allah’a hem de yakın ve uzak çevresine bütün insanlara, hatta tabiata karşı yaklaşımında, tutum ve davranışlarında adalet ölçüsünün, farz ve vacip sınırlarının ötesine geçerek, kulluğun özveri ve erdemin en yüce mertebesine ulaşması anlamına yorumlanmıştır.   Yine her cuma günü minberlerden okunan bu ayet-i kerime ile, Allah’ın ihsanı emrettiği vurgulanmaktadır. Ayet-i kerime’de görüldüğü gibi, dinin temeli imandan sonra, adalet ve ihsan üzerine kurulmuştur. Her ihsan bir ameli salih, her ameli salih ise ihsandır. Bir insanın gerçekleştirdiği işin ihsan seviyesine ulaşabilmesi için, hem neyi nasıl yapması icap ettiğini iyi bilmesi, hem de bu bilgisini en güzel biçimde eyleme, fiiliyata dönüştürmesi gerekir. Hz. Ali (RA): “İnsanlar işlerini ihsanla yapmalarına göre değer kazanırlar.” derken bunu kastetmiştir. SONUÇ   Allah’a iman, bir fiili en iyi bir şekilde yapmak, övülen bütün iyi haslet ve güzel davranışlar, geniş ve şümullü bir kavram olan ihsanın içerisine girer. Dinimizin bizlere emrettiği şeylerin yerine getirilmesi, yasakladığı şeylerden de uzak durulması, Allah rızası için yapılan iyiliklerin hepsi ihsanın içine girmektedir. İhsan, bütün insanları içine alan umumî bir iyilik ve büyük bir hayırdır. Hakkın rızası düşünülerek başkasına güler yüzle bakmaktan başlayarak, bir milleti zulümden, esaretten kurtaracak olan kahramanlığa kadar uzanan hat boyunca devam eden ve her iyiliği içine alan hayırdır: هَلْ
جَزَاء
الْإِحْسَان&#16
16; إِلَّا
الْإِحْسَان&#16
15;:   “İyiliğin karşılığı iyilikten başka nedir?” (RAHMAN SURESİ – 60. AYET)   Buyuran, görünür görünmez nice lütfun Yaratıcısı, Âlemlerin Rabbi Yüce Allah’a gönülden bağlanan ihsan sahipleri olmakla mükellef olduğumuzu unutmayalım.

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler